

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
 Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
 Editura Tipo MC, Oradea-2020

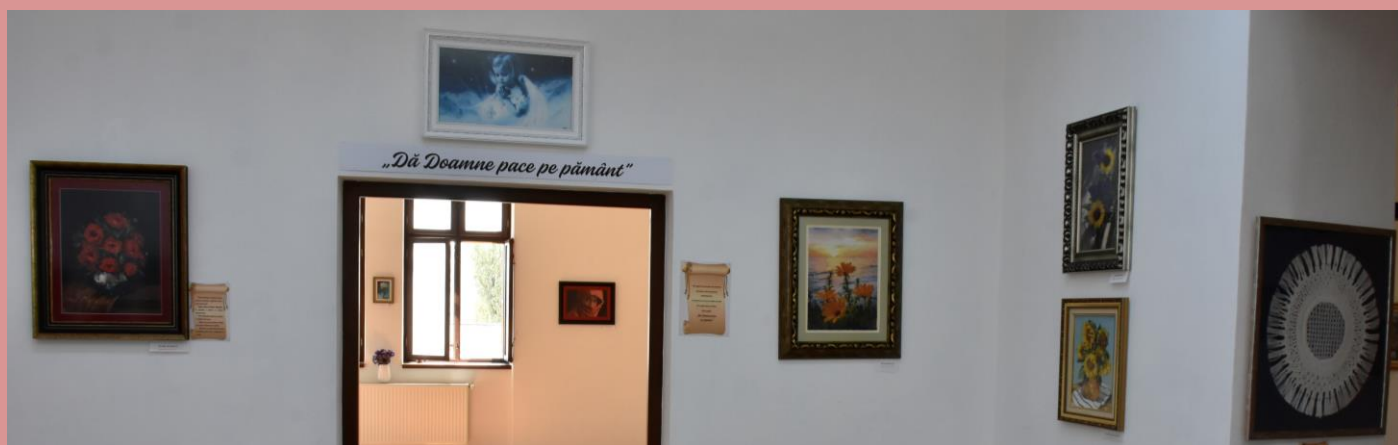
Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

Povestea de dincolo de mărgele, la Muzeul Orașului Oradea

Dr. Cristina Liana Pușcaș

Muzeul Țării Crișurilor, respectiv secția Muzeul Orașului Oradea este, până la finele anului, gazda unei colecții impresionante și unice de tablouri, peste 60 de lucrări inedite realizate din zeci de mii de mărgele de sticlă de dimensiuni între 1 și 2 mm.

O formă de creație ridicată la rang de artă de medicul stomatolog Mariana Casian care și-a găsit, doar de câțiva ani, această bucurie eliberatoare, dar și binefăcătoare pentru noi, privitorii, care rămânem fascinați în fața talentului de a surprinde multitudinea de nuanțe ale unui asfințit de soare sau licărul din ochii unui copil sau tristețea însingurării.

Cine este Mariana Casian?

Și ce mă leagă, pe mine, un cercetător al vremurilor comuniste, de artă?

Este fiica lui Virgil Enătescu, absolvent al Liceul Teoretic Craiova, promoția 1917, respectiv al Școlii de Ofițeri Activi Infanterie București în 1920, s-a remarcat atât în Primul Război Mondial, cât și în cel de al Doilea Război Mondial, prin actele sale de vitejie. A fost decorat prin dispoziția Majestății Sale

Regele Mihai I cu ordinul „Steaua României” cu spade pentru „fapte de arme săvârșite în războiul contra Rusiei Sovietice”. Represaliile nu vor înceta să apară la scurt timp după instaurarea noii ordini politice, astfel că în cadrul amplei campanii de epurare din cadrul Armatei Române, locotenent colonelul Virgil Enătescu a fost trecut în rezervă pe 16 mai 1946.

În ziua de 2 ianuarie 1953 a fost arestat într-un lot de 27 de persoane, Virgil Enătescu fiind acuzat de „delict de omisiune a denunțării”. Mai exact, fostul colonel al Armatei Române a fost acuzat că a știut despre o organizație subversivă care urmărea „răsturnarea regimului actual și să acapareze în mâinile lor posturile de conducere ale țării. A primit o condamnare de 2 ani, care, la recurs, a fost redusă la un an și șase luni. După eliberare, Virgil Enătescu a avut dificultăți să se încadreze în câmpul muncii. Abia în martie 1956 s-a angajat ca desenator la Școala de Meserii Oradea, reușind cel mult să ocupe un post de administrator imobile, pensionându-se în iunie 1967.

A avut doi copii, Virgil Enătescu, medic psihiatru în Satu Mare, membru al Academiei Române, și Mariana Casian, medic stomatolog în Oradea. De asemenea, fratele tatălui colonelul Ioan Enătescu, după Dictatul de la Viena, în calitate de comandant al Garnizoanei Oradea, este cel care a predat cheia orașului reprezentanților Armatei Maghiare. La scurt timp, acesta a fost închis în una dintre clădirile din actualul campus al Universității din Oradea, dar cu ajutorul ordonanței sale, și legând cearșafuri, a reușit să coboare de la etaj și să evadeze, trecând în România. Ulterior, după instaurarea regimului comunist, colonelul Ioan Enătescu a fost și el arestat pentru trei luni.

Cu o istorie atât de zbuciumată a familie, Mariana Casian s-a născut la 13 septembrie 1943, la Câmpina, a urmat Liceul *Mihai Eminescu* din Oradea, apoi Facultatea de Stomatologie din Cluj Napoca, promoția 1967. Trecutul familiei s-a răsfrânt și asupra copiilor, moștenind în special talentul tatălui, dar și al bunicii, a cărei lucrare, o creație de mână realizată în 1868, o avem expusă în sala în care regăsim și câteva lucrări ale tinereții doamnei Casian.

Există mai multe etape ale exprimării estetice în viața doamnei Casian: cusătură cu punct de cruciuliță, cusătură japoneză, goblen, pictură în vârf de ac. Macrameul expus, o față de masă, lucrată din fir de Moulin, grupează 35.000 de noduri celtice. Galeria realizată, folosind tehnica „picturii cu acul”, ilustrează ca decorație, un motiv geometric. Acesta a fost începutul explorării în lumea creației.

Provocările care au urmat fiind mult mai dificile, consumatoare de nopți nedormite, căutări neconținute în a găsi tehnica potrivită pentru tablourile din mărgele. O muncă de Sisif se naște, din acest

Avram Iancu -150

Nr. 8 (24)/ AUGUST 2022

Cetatea Cavalerilor

freamăt neconținut și neastâmpăr creativ. Doamna Mariana Casian ne-a mărturisit că dificultatea constă în lipsa unor degradeuri pe care o pensulă le poate obține, lipsa de uniformitate a mărgelilor, precum și rigiditatea lor. Luciul sau opacitatea obligă la o anumită poziționare a lor.

Temele lucrărilor sunt alese cu ochii minții și ai inimii, astfel tablourile se pot grupa pe diferite categorii, portrete, peisaje, ochi, natură moartă etc. Călătoria prin firul narativ al imaginilor expuse de Mariana Casian ne oferă o incursiune în lumea în care se dă o luptă continuă între bine și rău, între lumina și întuneric, în lumea gingășiei Maicii Domnului, a inocenței copilăriei, a tristeții bătrâneții și a credinței.

Seduția exercitată de acest „joc al mărgelilor de sticlă” este dublată de taina de dincolo de ce vedem. O enigmă, un mister care ne-a fost destăinuită de însăși artista: hora, dansul, a sute de mii de mărgele de sticlă cu dimensiuni între 1 și 2 mm, fixate fiecare în parte prin lipire. Cantitatea enormă a mărgelilor aplicate, bob cu bob, prin lipire pe pânză, depășind numeric, în lucrările mari, pragul de 100.000 pe suprafața unui tablou. Totul necesită o tehnică bine stăpânită, dar și profunzime creativă, o pricepere, o măiestrie în a găsi mărgica care să privească vizitatorul din orice unghi, exercitând acea fascinație de dincolo de povestea mărgelilor.

Expoziția este organizată de Muzeul Țării Crișurilor Oradea - Complex Muzeal, în parteneriat cu Consiliul Județean Bihor și Primăria Municipiului Oradea și va rămâne deschisă la secția Muzeul Orașului Oradea din Cetatea Oradea până pe 31 decembrie 2022.